

EESTI ADVOKATUUR

ESTONIAN BAR ASSOCIATION

Harju Maakohus
harjumk.info@kohus.ee
Lubja 4,
10115 Tallinn

Meie 06.06.2025 nr 1-2/25/439

PÖÖRDUMINE **seoses käibemaksumäära tõusuga**

Lugupeetud riigi õigusabi tasutaotlusi lahendavad menetlejad

Eesti Advokatuur juhib tähelepanu asjaolule, et 01.07.2025 tõuseb käibemaksumäär seniselt 22%-lt 24%-ni. Sellest tulenevalt on järjekordselt tekkimas olukord, kus menetlejateni jõuavad riigi õigusabi (RÕA) tasutaotlused, mis on advokaadi poolt esitatud koos 22%-se käibemaksu hüvitamise taotlusega, kuid kui menetleja lahendab tasutaotluse ja teeb tasu suurust kindlaksmäärava lahendi alates 01.07.2025 (k.a), kehtib tasule käibemaksumäär 24%.

RÕA osutamisega seotud käibe tekkimise ajaks tuleb pidada tasu ja kulude suurust kindlaks määrava määruse tegemise aega ehk hetke, millal on selge, kui suur on advokaadibüroole õigusabi osutamisega seoses tekkinud käive. Selline seisukoht on kooskõlastatud 2024. aastal nii Maksu- ja Tolliameti (vt [SIIN](#)), Justiitsministeeriumi (vt [SIIN](#)) kui ka Rahandusministeeriumiga (vt [SIIN](#)).

Eelnevast tulenevalt tuleb menetlejal mõista advokaatidele RÕA tasud ja kulud välja tasu kindlaks määrava lahendi tegemise ajal kehtiva käibemaksu määraga, sõltumata sellest, milline on advokaadi poolt tasutaotlusesse märgitud käibemaksu suurus.

Selleks, et minimeerida käibemaksu määra muutumisega kaasnevat segadust RÕA tasude ja kulude suuruse kindlaks määramise lahendites, **palub advokatuur menetlejatel võimalikult suure osas juba esitatud tasutaotluseid lahendada enne käibemaksumäära muutumist**, et puuduks vajadus teha ümberarvutusi. Juhul, kui menetlejal ei ole võimalik tasutaotlusi lahendada enne käibemaksumäära muutust, s.o hiljemalt 30.06.2025, palub advokatuur advokaatidele tasu välja mõista arvestades lahendi tegemisel kehtivat käibemaksumäära, juhul kui tasu kuulub väljamaksmisele koos käibemaksuga.

Advokatuur juhib eelviidatud palve täiendamiseks tähelepanu alljärgnevale:

- 1) Justiitsministri 26.07.2016 määruse nr 16 „Advokaadile riigi õigusabi tasu maksmise ja kulude hüvitamise kord“ (edaspidi viidatud kui „kord“) § 21 kohaselt peab advokaat RÕA tasu suuruse ja kulude hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks esitama taotluse riigi õigusabi infosüsteemis (edaspidi RIS). On oluline tähele panna, et advokaadid ei saa süsteemis käibemaksu osa ise muuta, vaid selle osa lisab hetkel olemasolev süsteem tasutaotlusesse automaatselt, arvestades hetkel kehtivat käibemaksumäära. Sealhulgas ei

ole võimalik tasutaotlusesse märkida ka taotlust, et menetleja rakendaks tasutaotluse lahendamise ajal kehtivat maksumäära.

- 2) RÕS § 22 lg 7 kohasel määratakse menetleja poolt RÕA tasu suurus ja kulude hüvitamise ulatus kindlaks advokaadi taotluse alusel kolme kuu jooksul arvates taotluse kättesaamisest. See tähendab, et tasutaotlused, mis on esitatud 2024. aasta aprillis, mais või juunis, võivad potentsiaalselt kuuluda lahendamisele alles pärast käibemaksumäära tõusu ehk alles 01.07.2025 või hiljem. RÕS § 22 lg 3 kohaselt on advokaadil õigus esitada tasutaotlus kolme kuu jooksul pärast RÕA toimingute tegemist, kuid hiljemalt vastava menetluse lõpus. Viimane on oluline tähele panna, sest toimingu tegemise ja osutatud õigusabi eest väljamõistetava tasu suuruse kindlaksmääramise vahele võib seega seadusest tulenevatel alustel jääda 6 kuud.
- 3) Korra § 4 alusel maksab advokatuur RÕA tasu ja kulud välja advokaadibüroo esitatud arve ja RÕA osutanud advokaadi poolt RIS-is koostatud tasuarvestuslehe alusel. See tähendab, et advokaadibüroo saab tasu kohta arve koostada ja esitada alles pärast tasumääruse saamist. Seetõttu on oluline, et tasude ja kulude suurust kindlaks määrav lahend kajastaks õiget käibemaksu summat.

Advokatuur palub menetlejal käesolevat pöördumist jagada kõikide enda inimestega, kes tasumääruste lahendamise tegevust tegelevad. Juhul kui menetlejal on täiendavaid küsimusi, on advokatuur valmis abistama nii eelkirjeldatu täiendava selgitamisega kui ka konkreetsetele küsimustele vastuse leidmisega. Küsimuste korral võib juriidilistes küsimustes võtta ühendust advokatuuri RÕA valdkonnaga tegeleva juristi Kersti Survaga telefonil 6979093 või e-maili teel kersti.surva@advokatuur.ee või tehnilistes küsimustes RIS-i vanemhalduri Nele Šavliniga telefonil 6979091 või e-maili teel nele.savlin@advokatuur.ee.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalset/

Leen Eenpalu
Kantsler

Kersti Surva, jurist, kersti.surva@advokatuur.ee, 6979093

Lisaadressaadid:

Viru Maakohus
Tartu Maakohus
Pärnu Maakohus
Tallinna Halduskohus
Tartu Halduskohus
Tallinna Ringkonnakohus
Tartu Ringkonnakohus
Riigikohus

Riigiprokuratuur
Põhja ringkonnaprokuratuur
Lääne ringkonnaprokuratuur
Lõuna ringkonnaprokuratuur
Viru ringkonnaprokuratuur
Politsei- ja Piirivalveamet
Kaitsepolitseiamet
Maksu- ja Tolliamet